

“We moeten de vraag stellen: moet EDF haar internationale ambities op het gebied van kernenergie opgeven? ”

Jean-Michel Bezat

De Algemene Rekenkamer maakt zich zorgen over de financiële capaciteit van het elektriciteitsbedrijf om het vernieuwingsprogramma van het Franse park kerncentrales te realiseren. Het bedrijf stelt zich financieel bloot aan de dure Britse projecten van Hinkley Point en Sizewell, zegt Jean-Michel Bezat, journalist bij “Le Monde”.

De bevestiging van het vertrek van EDF's chief financial officer, Thomas Piquemal op 7 maart 2016 klinkt als een donderslag bij heldere hemel in de energiewereld. Op 4 mei keek hij terug op de oorzaken van zijn ontslag en zei dat hij “wanhopig” was omdat hij geen andere keuze had. Wat besloot hem om de deur te dichtslaan bij CEO Jean-Bernard Lévy en de minister van Economie, Emmanuel Macron? Een meningsverschil over kernenergie, de kernactiviteit van de groep. Hij maakte een rondje langs investeerders om de financiering van de twee Britse EPR's van Hinkley Point C te consolideren, maar tevergeefs. Toen stelde hij een moratorium van drie jaar voor, ook zonder succes. De "grote zilversmid" twijfelt aan de "haalbaarheid op korte termijn" van een project van 24,5 miljard euro voor een nieuwe EPR in Flamanville, waarin EDF "70% van zijn rijkdom" zal investeren, terwijl het diep in de schulden zit en door de ineensstorting van de elektriciteitsprijzen in Europa in zwaar weer verkeert.

Meer dan acht jaar later is de vraag nog steeds actueel. Omdat EDF nog steeds diep in de schulden zit, is de onderneming nog niet klaar met de moeilijkheden aan de overkant van Het Kanaal, herinnerde de Rekenkamer in een verslag dat op dinsdag 14 januari 2025 werd gepubliceerd: “De EPR-sector: een nieuwe dynamiek van aanhoudende risico’s”. De ingebruikname van de Britse energiecentrale loopt nog eens vijf jaar vertraging op. De extra kosten hebben sinds 2019 ongeveer 12 miljard euro bereikt, terwijl het vertrek van de Chinese groep CGN, in verband met spanningen tussen Londen en Beijing, een "zorgwekkende financieringsbeperking" creëert. EDF moest 11 miljard euro aan activa afschrijven en de winstgevendheid van het project staat op het spel.

Het tweede Britse project is in voorbereiding. De EDF-groep zal slechts 20% van de twee Sizewell C EPR's financieren en heeft gevraagd om ze niet langer op te nemen in de financiële balans. De financiering is nog lang niet voltooid en de rekening zou kunnen verdubbelen tot EUR 47,6 miljard, zei de Financial Times op 14 januari - een cijfer dat door Londen bekend staat als "speculatief". In ieder geval richt de Rekenkamer zich op een waarschuwing aan het EDF en de Staat: neem geen investeringsbesluit “voordat een aanzienlijke vermindering van de financiële blootstelling van het EDF in Hinkley Point C is verkregen”. Het is onmogelijk voor EDF om de twee projecten tegelijkertijd te managen, stelt Pierre Moscovici (president Rekenkamer), terwijl industriële efficiëntie dicteert dat Sizewell C een "kopie" van Hinkley Point C zou zijn.

Ambitieuze private ondernemers

De financiële magistraten van de Rekenkamer roepen het bedrijf op om met de hoogste prioriteit “zeker te stellen dat elk nieuw internationaal project aantoonbare voordelen genereert en het tijdschema van het EPR2-programma in Frankrijk niet vertraagt”. Deze nieuwe reactoren – 6 geplande en 8 andere beoogde EPR2's – moeten, met wind, zon en waterkracht, de elektrische en CO2-vrije toekomst van het land garanderen. De 56 kernreactoren die deel uitmaken van de huidige vloot hebben een gemiddelde leeftijd van 38 jaar; zelfs als ze nog tien of twintig jaar langer worden geëxploiteerd onder toezicht van de nucleaire veiligheidsautoriteit: ze zijn er niet voor eeuwig.

Het nieuwe programma wordt door de Rekenkamer geraamd op 79,9 miljard euro. EDF kan dit niet op eigen vermogen of op leningen financieren, zoals in 1974 in het 'Mesmerplan'. De voorspelde winstgevendheid is onzeker en de benodigde toeleverende industrie zal eerst hersteld moeten zijn. Brussel zal ook het startsein moeten geven, aangezien dit project, dat van vitaal belang is voor de Franse economie, deels door de Staat zal worden gefinancierd. Luc Rémont, CEO van EDF, wacht nog steeds op de beslissingen van de regering die beperkte armslag heeft sinds de ontbinding van de Nationale Vergadering.

Inmiddels heeft het bedrijf het pakket voorbereidende werkzaamheden voor EPR2 in 2025 verkleind. En onzekerheid creëert een oproep voor particuliere ondernemers. We moeten "uit de traagheid" over deze "dringende zaak", we zijn ongeduldig. Het hoofd van de bouwgi-gigant VINCI, actief in de civiele techniek van kerncentrales, heeft zojuist "gemengde particuliere en publieke financiering" aangeboden, net als voor andere strategische infrastructuur.

Steekspel van macht en invloed

Deze onzekerheid in Frankrijk leidt tot een vraag: moet EDF zijn internationale ambities opgeven? De afgelopen 15 jaar hebben een aantal antwoorden duidelijk gemaakt. Het Chinese avontuur dat in de jaren tachtig begon, heeft geen toekomst. EDF heeft de exploitatie van kerncentrales in de Verenigde Staten opgegeven na de hausse van schaliegas, die tot goedkopere elektriciteit leidde. De Frans-Italiaanse samenwerking is uiteengevallen na het Italiaanse NEE tegen het atoom. Het zeer grote Indiase project in Jaitapur staat al tien jaar in de ijskast. De Polen en de Tsjechen hebben de voorkeur gegeven aan de reactoren van het Amerikaanse Westinghouse en de Koreaanse KHPN.

De voltooiing van het "Plan Messmer", het verlies van de industriële knowhow, de oorlog tussen de leiders in de industrie in de jaren 2000, het bankroet van Areva gekoppeld aan het fiasco van het Finse Olkiluoto-project, en de verkiezingsovereenkomst tussen socialisten en milieuactivisten: dat alles kristalliseert uit in het ondermijnen van een industrietak, die even machtig was als de luchtvaart- en automobieli-industrie.

In een tijd waarin het Internationaal Energieagentschap de opening van een "nieuw nucleair tijdperk" verwelkomt, is Frankrijk daar niet meer bij. Van de 57 reactoren die sinds 2017 wereldwijd in voorbereiding zijn genomen, zijn er 25 van de Chinese National Nuclear Corporation en 23 van het Russische Rosatom. De sector wordt nu gedomineerd door China en Rusland, die de technologieën van de derde generatie beheersen.

Voor hun autocratische regimes is kernenergie een instrument voor de uitbreiding van macht en invloed in het zuiden van de wereld. De groei van de overeenkomsten van Moskou met zijn nieuwe Afrikaanse bondgenoten, die een nog onrealistischer dan de ander, wordt hierdoor verklaard. Rusland en China bieden massale staatssteun, flexibelere beveiligingsregels ter vermindering van dure bouw tijden en turnkey-contracten (kapitaal, bouw, exploitatie). In Frankrijk, ooit kampioen civiele kernenergie, blijft alleen het oude Europa over, en misschien de markt voor middelgrote modulaire reactoren. Als daar nog ruimte voor is.

Originele artikel: <https://archive.ph/K27bJ>